

Yttrande inriktningsärende 2023-2025 Förskolenämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Nämndens omvärldsanalys	5
Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet	6
Taxor och avgifter	9
Investeringar	10
Lokalresursplan	10

Bilagor

Bilaga 1: Investering FSN_inriktning 2023

Bilaga 2: FSN Sammanställning taxor

Sammanfattning

Inriktningsärendet beskriver de ekonomiska förutsättningarna för planeringsperioden 2023-2025 och innehåller preliminär ekonomiplan för kommunen och kommunkoncernen, preliminära budgetramar för nämnder och preliminär investeringsplan för kommunkoncernen.

Förslag till inriktningsärende ligger till grund för det fortsatta budgetarbetet under hösten och nämnderna bereds tillfälle att yttra sig över inriktningsärendet.

Förskolenämndens ram är beräknad med:

- Lägre volym för färre barn i förskolan 2023-2024, ökade volymer för fler barn i förskolan 2025
- Uppräkning: I ramen är ingen uppräkning för ökade löner/priser inräknad för 2023-2025
- Lokaler: Ytterligare utrymme för tillkommande lokalhyror är avsatt i medelsreserv
- Förskolenämndens investeringsram består av investeringar till följd av nya/förändrade lokaler och löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning. Preliminär investeringsram för 2023 uppgår till 6,5 mnkr

Under perioden 2023-2025 räknar förskolenämnden med intäktsminskning av barnomsorgsavgifter, årliga kostnadsökningar gällande höjda löner och ökade priser samt ökade priser för livsmedel.

Volymförändringar, intäktsminskningar samt kostnadsökningar ställer mycket höga krav på effektiviseringar, omprioriteringar samt minskade kostnader för att klara en ekonomi i balans.

Förskolenämnden kommer under 2023 - 2025 fortsätta arbetet som startats 2021 kring nedan satta områden:

- Effektivare samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och på förskolorna
- Minskad chefstäthet, både på central förvaltning och på förskolorna
- Effektivare lokalutnyttjande

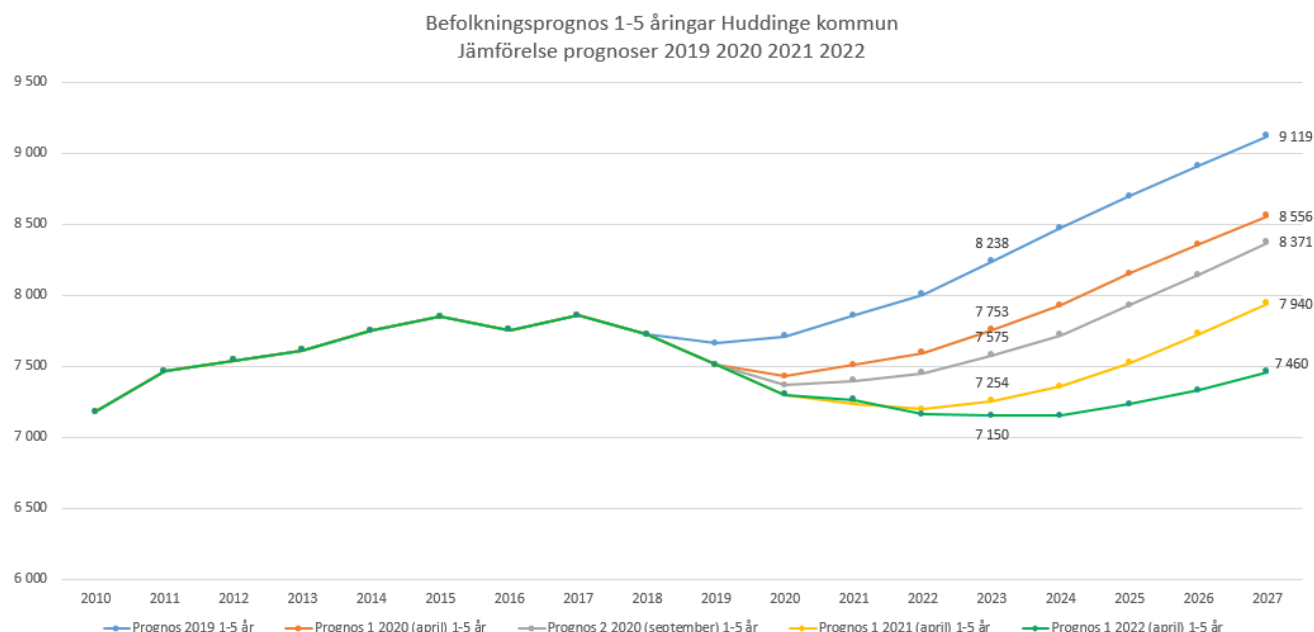
I detta yttrande finns förskolenämnden kommentarer och synpunkter på lokalresursplanen.

Nämndens omvärldsanalys

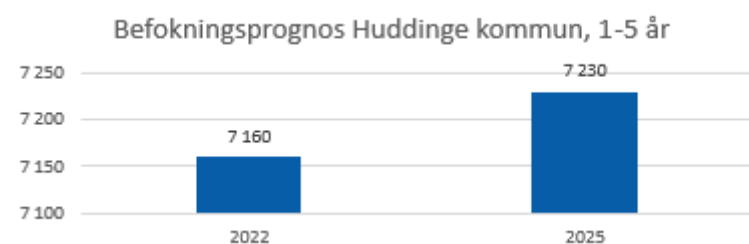
Volym

Volymerna inom förskolenämndens verksamhetsområden speglar befolkningsstatistiken i åldrarna 1-5 år. Under perioden 2010-2015 har antalet barn ökat runt 2 procent per år. Under perioden 2015-2021 har antalet barn minskat runt 1 procent per år.

Av nedanstående diagram framgår den historiska befolkningsutvecklingen. Diagrammet visar hur de senaste befolkningsprognoserna reviderats ner mellan varje nytt prognostillfälle.

Den senaste prognosen (gröna linjen) visar på en minskning år 2022-2024 och därefter en svag uppgång åren 2025-2027. Den senaste befolkningsprognosen från april 2022 pekar på en ökning i åldern 1-5 år med 70 invånare 2025 jämfört med 2022.

Förskolenämndens budgetram är beräknad med:

- Lägre volym för färre barn i förskolan 2023-2024, ökade volymer för fler barn i förskolan 2025.

Volym	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskola - barn inskrivna	6 683	6 646	6 632	6 678
+/- jmf föregående år		-37	-14	46

Förskolenämndens sammantagna bedömning av volymerna inom förskola och pedagogisk omsorg för åren 2023-2025 ligger i linje med de volymer som presenteras i inriktningsärendet.

De relativt stora förändringarna i de senaste fem befolkningsprognoserna ställer stora krav på verksamheterna då planeringsförutsättningarna ständigt förändras. De minskade volymerna är ofta även fördelade på flertalet enheter vilket även försvårar för planering samt effektivisering för verksamheterna.

I den rådande situationen med flyktingströmmar till Sverige ser förskolenämnden att detta kan komma att påverka volymerna framöver. Förskolenämnden har inte lagt med någon uppskattad kostnadsökning för detta i underlaget.

Nya lagar och regler

- Fler barn ska börja i förskolan

I en proposition har regeringen lagt fram ett förslag på lagändringar som ska leda till att fler barn börjar förskolan. Syftet är att fler barn ska vara förberedda inför skolan och att minska segregationen. Deltagandet i förskolan är lägre bland exempelvis barn med annat modersmål än svenska och barn i socioekonomiskt utsatta familjer. Regeringen föreslår att varje kommun ska vara skyldig att ta kontakt med vårdnadshavare till de barn som inte har en plats i förskolan. Kommunen ska informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Den första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas på utbildning som påbörjas den 1 juli 2023.

Förskolenämnden har inte lagt med någon uppskattad eventuell kostnadsökning för detta i underlaget.

- Större möjlighet att stänga skolor

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som syftar till att göra tillsynen mer effektiv och möjligheterna till ingripande mot kommunala och fristående huvudmän så lika som möjligt. Ändringarna innebär bland annat att Skolinspektionen ska kunna förbjuda en kommun eller en region att driva en verksamhet vidare (verksamhetsförbud) om ett föreläggande att åtgärda brister inte har följts och missförhållandena är allvarliga. Ändringarna innebär också att fler grunder för att återkalla ett godkännande av enskild som huvudman införs. Fler grunder för kommuner att återkalla beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg införs också. Lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2022.

Huddinge kommun har ett ansvar att uppfylla att alla barn har plats i förskola om vårdnadshavarna önskar det. Om beslut fattas att återkalla rätten till bidrag för en pedagogisk omsorg med barn folkbokförda i Huddinge kan detta påverka enheterna genom förändrade volymer.

Ny organisation egen regi

Förskolenämnden har fattat beslut om en anpassad organisation för förskolan i egen regi. Den nya organisationen för förskolan i egen regi togs i bruk 1 januari 2022 för att ge verksamheten bättre möjligheter att möta de ekonomiska förutsättningarna, med bibehållen eller bättre kvalitet.

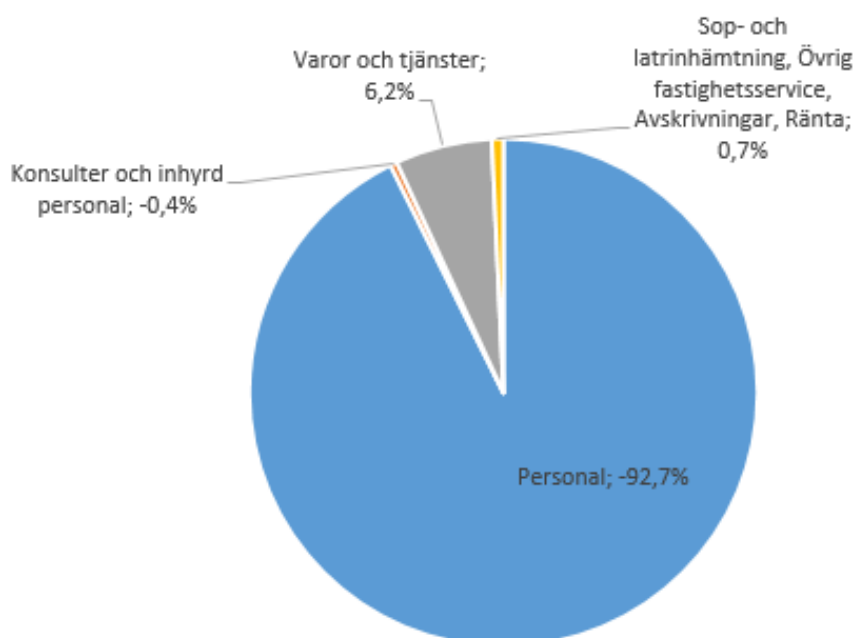
Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet

Förskolenämnd budget 2022

Förskolenämndens budget för 2022 består av ram från kommunfullmäktige på 891 332 tkr samt externa intäkter bestående av barnomsorgsavgifter för förskola och pedagogisk omsorg, statsbidrag för maxtaxa, statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder samt intäkter för barn folkbokförda i andra kommuner som går i Huddinge kommuns kommunala förskolor. Totalt beräknas externa intäkter för 2022 vara 129 291 tkr.

Förskolor egen regi budget 2022

Förskolornas intäkter består i huvudsak av intäkter i form av skolpeng samt vissa statsbidrag. De kommunala förskolorna i egen regis kostnader består till största del av personalkostnader (92,7 procent). Lokalkostnader såsom hyreskostnader för förskolelokaler ligger inte hos förskolorna utan hanteras centralt på förvaltningen och kompenseras via ramen från Kommunfullmäktige

2022 Helårsbudget egen regi kostnader

Intäktsminskningar

Intäkterna för barnomsorgsavgifter förväntas minska 2023-2024 kopplat till minskningen i volym och därefter öka 2025.

Intäktsminskning av skolbarnomsorg under perioden 2023-2025 uppgår totalt till -62 tkr.

2023	2024	2025
tkr		
-460	-174	571

Kostnadsökningar

Förskolenämnden räknar med årliga kostnadsökningar gällande höjda löner och ökade priser på 2-4 procent per år under perioden 2023-2025. Livsmedel har en högre förväntad kostnadsökning.

Höjda löner och priser

Se kostnadsökningar för höjda löner och priser (exklusive lokaler och livsmedel) för perioden 2023-2025 nedan.

2%		
2023	2024	2025
tkr		
+17 360	+17 007	+16 647

3%		
2023	2024	2025
tkr		
+26 040	+26 121	+26 205

4%		
2023	2024	2025
tkr		
+34 720	+35 409	+36 125

Under 2022 ligger en satsning för ökad förskollärartäthet fördelad på 14 429 tkr inom egen regi. Satsning på ökad förskollärartäthet för fristående förskolor samt andra kommuner ligger i grundbeloppet och inkluderas därav i ovan kostnadsökning för höjda löner och priser. Se kostnadsökningar för höjda löner per år i egen regi gällande ökad förskollärartäthet för perioden 2023-2025 nedan.

2%		
2023	2024	2025
tkr		
+289	+294	+300

3%		
2023	2024	2025
tkr		
+433	+446	+459

4%		
2023	2024	2025
tkr		
+577	+600	+624

Livsmedel

Livsmedelspriserna förväntas öka ytterligare under 2022 samt 2023. Prisökningarna beror på en orolig marknad, minskad råvarutillgång, valutaförändringar, förpacknings- och containerbrist, ökade energipriser på el och bensen. Förskolenämnden räknar med ökade livsmedelspriser på 10 procent 2022 till 2023, därefter en årlig kostnadsökning på 2-4 procent. En ny prisjustering kommer ske med förvaltningens grossist under september samt november månad 2022, vilket medför en stor osäkerhet kring ytterligare livsmedelsprisökningar.

10%	2%	2%
2023	2024	2025
tkr		
+1 482	+326	+332

10%	3%	3%
2023	2024	2025
tkr		
+1 482	+489	+504

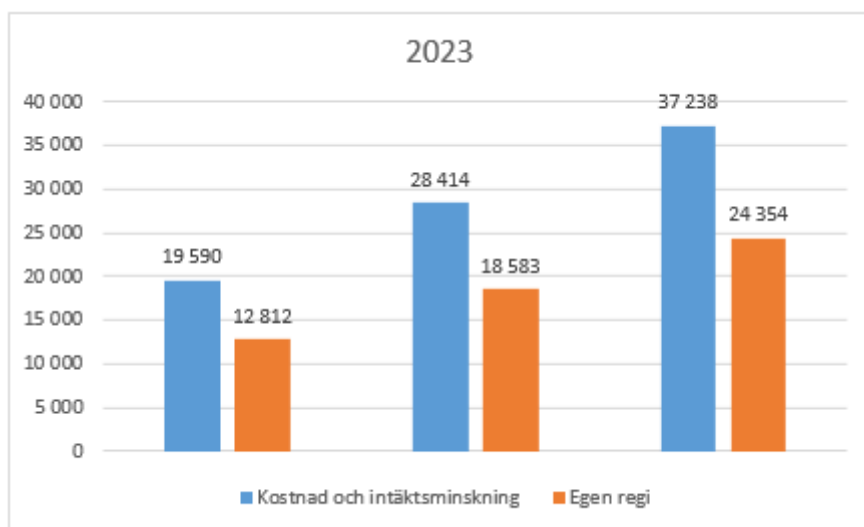
10%	4%	4%
2023	2024	2025
tkr		
+1 482	+652	+678

Samordnad varudistribution

Förskolenämnden har inte räknat med ytterligare kostnadsökningar gällande transportkostnader för samordnad varudistribution, utan har räknat in detta i den årliga kostnadsökningen gällande höjda löner och ökade priser på 2-4 procent per år. Det finns en osäkerhet kring ytterligare kostnadsökningar på grund av ökade drivmedelspriser.

2023

För 2023 innebär detta kostnadsökningar samt intäktsminskningar på mellan 19 590 tkr till 37 238 tkr. Egen regi hanterar cirka 65 procent av detta vilket innebär mellan 12 812 tkr till 24 354 tkr.

Effektivisering

Förskolenämnden räknar med årliga pris- och löneökningar under perioden 2023 - 2025. Nämnden räknar även med lägre intäkter för barnomsorg under perioden 2023 - 2025. Förskolenämnden preliminära ramar för 2023-2025 innehåller ingen kompensation för pris- och löneökningar under denna period. Förskolenämndens preliminära ramar innehåller även en lägre volym på grund av färre barn i förskoleverksamhet. Detta innebär stora behov av effektiviseringar de kommande åren för att klara en budget i balans.

I yttrande inriktningsärende 2022-2024 (FSN 2021/280) samt delårsrapport per 31 augusti 2021 (FSN-2021/342) redogjordes förskolenämndens effektiviseringsplan. Förskolenämnden kommer under 2023 - 2025 fortsätta arbetet som startats 2021 kring nedan satta områden:

- Effektivare samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och på förskolorna
- Minskad chefstäthet, både på central förvaltning och på förskolorna
- Effektivare lokalutnyttjande

Effektiviseringsmålet som sattes 2021 för perioden 2022-2024/senare var att under perioden effektivisera 5,3 mnkr i egen regi från administration och icke pedagogisk stödverksamhet samt chefstäthet i syfte att frigöra mer resurser till den pedagogiska verksamheten.

Förskolenämnden har även gett förvaltningen i uppdrag att påbörja en omställning av administrativt arbete för att få färre sällananvändare och på så sätt uppnå högre effektivitet.

Effektiviseringsarbetet kan beskrivas i fyra faser:

1. Analysera nuläge
2. Bestäm börläge
3. Genomförande
4. Följa upp och säkerställa effekt

Central förvaltning har genomfört organisatoriska förändringar. Kommunikationsenheten och funktionen för registratur och nämndsekreteriat överfördes organisatoriskt till kommunstyrelsens förvaltning under sommaren 2021. IT-enheten överfördes till kommunstyrelsens förvaltning vid årsskiftet 2021/2022 och funktionen IT samordnare effektiviserades. Förvaltningsstaben lades ner som egen enhet och kvarvarande funktioner organiseras i tre nya avdelningar, avdelningen ekonomi och lokaler, för- och grundskolestöd samt HR och hemkommun. Den nya organisationen innebär bland annat färre chefer inom hela den centrala förvaltningen, viss effektivisering av tjänster samt ett bredare samarbete som skapar förutsättningar för en bättre organisation.

Förskolorna i egen regi har tidigare varit indelade i 9 förskoleområden med 9 enhetschefer och 20 rektorer. Från 1 januari 2022 är förskolorna indelade i 7 förskoleområden med 7 enhetschefer och 19 rektorer. En minskning med totalt 3 chefer. Effektivitetsarbetet gällande chefstäthet på förskolorna befinner sig i fas 3.

Förskolor i egen regi har olika förutsättningar och det finns relativt stora skillnader mellan förskolorna när det gäller administrativa resurser och icke pedagogiska stödfunktioner. En kartläggning över nuläget har genomförts under vårterminen 2022 och arbetet kring att sätta ett börläge pågår. Det pågår diskussioner om hur förskolorna i större omfattning kan samarbeta i ökad utsträckning mellan varandra samt med central förvaltning kring administrativa resurser. Riktningen är tydligt utpekad att det är inom dessa områden som förskolorna behöver hitta effektiviseringar för att dels hantera ökade kostnader för löne- och prisökningar och dels omfördela resurser från administration och icke elevnära funktioner till den pedagogiska undervisningen. Förskolor egen regi fortsätter arbetet löpande under 2022 och fortsatt 2023-2025. Effektiviseringsarbetet befinner sig i fas 1 och 2.

Lokalkostnader är, näst efter personalkostnader, förskolenämndens största kostnadspost.

För de kommande åren 2023-2025 kommer lokalkostnaderna öka ytterligare då bland annat en ny förskola ska stå färdig för inflyttning år 2024. Befolkningsprognoserna över antalet 1-5 åringar de senaste tre åren har justerats ner kraftigt. Då vi bygger nya förskolor är det viktigt att de färdigställs i samma takt som behoven av lokalerna. Fristående utförare kompenseras för kommunens höjda lokalkostnader enligt principen om lika villkor.

Taxor och avgifter

Förskolenämndens taxor och avgifter avser maxtaxa för förskola och pedagogisk omsorg. Dessa taxor och avgifter regleras i Huddinge kommuns författningssamling 6210 (HKF 6210).

När det gäller maxtaxan för förskola och pedagogisk omsorg beräknar och informerar Skolverket kommunerna varje år om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i denna verksamhet. Detta gör Skolverket senast den 1 december inför kommande bidragsår. Som kompensation för maxtaxan utgår ett statsbidrag för de kommuner som tillämpar maxtaxa.

Investeringar

Förvaltningen har räknat fram behovet av investeringar till nya förskolor enligt lokalplan samt övriga investeringar, återanskaffning av möbler och mindre verksamhetsanpassningar.

Vid nybyggnationer av förskolor enligt lokalplan uppstår ett investeringsbehov av inventarier. 3 nybyggnationer av förskolor planeras under planperioden, Grantorp (8 avd) 2024, Vårby Udde (5 avd) 2026 samt i Sjöängen (7 avd) 2027. Förvaltningen uppskattar att investeringsbehovet enligt lokalplan uppgår till 7,7 mnkr.

Se bilaga investering FSN inriktning 2023. För projekten enligt lokalplan finns en prioritetsordning i bilagan.

Övriga investeringar avser främst ny- och återanskaffning av möbler och maskiner samt utökning och utbyte av accesspunkter. Förvaltningen uppskattar att behovet av övriga investeringar uppgår till 6,5 mnkr år 2023 och 32,5 mnkr över hela planperioden.

Förskolenämndens behov av investeringar i nya inventarier enligt lokalplan samt återanskaffning av inventarier och reinvesteringar uppgår över planperioden 2023-2027 till 40,2 mnkr.

Driftskostnaden i form av ökade kapitalkostnader, om alla investeringsmedel utnyttjats, beräknas uppgå till 4,3 mnkr för perioden.

Lokalresursplan

Förskolenämnden har tagit del av lokalresursplanen och lämnar följande synpunkter/kommentarer.

Förskolenämnden vill betona att de analyser som ska arbetas fram sker i nära samarbete med förvaltningarna och att sättet som detta ska utföras på och vad som ska ingå i analyserna bör förankras inför genomförandet.

Förskolenämnden ställer sig positiv till den prioritering som gjorts gällande projektens startår som presenteras i lokalresursplanen. Prioriteringen är gjord med hänsyn till behov och tillgängliga resurser.

Lokalbehovsprognosen och lokalresursplanen är båda samberedda av Barn- och utbildningsförvaltningens lokalsamordnare och lokalstrateg på kommunstyrelsens förvaltning.

I dokumentet föreslås tolv förskolor ha byggstart före 2030 varav hälften med fristående utförare. På så sätt bidrar nämnden till målet om att fristående utförare ska driva 50 procent av det tillkommande beståndet i kommunen. Då mycket av utbyggnaden sker i områden där en stor andel privata ägare finns (t.ex. i Storängen, Vårby udde och Kungens kurva) så planeras tio av de tolv förskolorna uppföras av privata ägare.